DOGFEN YMGYNGHORI

Adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni a'r cynnydd cysylltiedig mewn capasiti

CYNGOR SIR FYNWY

CYNNWYS

1. CYFLWYNIAD 3
2. TREFNIADAU YMGYNGHORI 3
2.1 Y BROSES YMGYNGHORI FFURFIOL 4
2.2 YMGYNGHORI Â PHLANT A PHOBL IFANC 5
2.3 DIWEDD Y BROSES YMGYNGHORI FFURFIOL 5
2.4 GWEITHREDU'R CYNIGION 6
3. GWYBODAETH GEFNDIROL 6
4. DARPARIAETH CYFRWNG CYMRAEG PRESENNOL 7
5. Y DAITH HYD YN HYN 9
5. Y CYNNIG 10
5.1 RHESYMAU DROS Y CYNNIG 10
5. ARFARNIAD O'R OPSIYNAU 12
5.1 YR OPSIWN A FFEFRIR 14
5. RISGIAU A GWRTH-FESURAU 15
6. YSGOLION Y MAE'R CYNNIG YN EFFEITHIO ARNYNT 16
6.1 NIFEROEDD CYFREDOL AR Y GOFRESTR 16
6.2 TUEDDIADAU'R NIFEROEDD AR Y GOFRESTR 17
6.2 ANGEN RHAGAMCANOL 18
6.3 NIFEROEDD RHAGAMCANOL AR Y GOFRESTR MEWN YSGOLION YR EFFEITHIR ARNYNT 18
6.4 EFFAITH Y CYNIGION AR LEOEDD GWAG 19
6.5 GRADDFEYDD CYFLWR ADEILADAU 20
7. SAFONAU AC ANSAWDD MEWN ADDYSG 21
8. CYNLLUN STRATEGOL Y GYMRAEG MEWN ADDYSG 22
9. CYLLID 22
10. TIR AC ADEILADAU 23
12. STAFFIO 23
13. EFFAITH GYMUNEDOL / ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB 23
13.1 ASESIAD O'R EFFAITH GYMUNEDOL 23
13.2 ASESIAD EFFAITH AR GYDRADDOLDEB 23
14. EFFAITH AR Y GYMRAEG 24
15. TREFNIADAU DERBYN 24
15.1 DALGYLCHOEDD 24
16. CLUDIANT CARTREF I'R YSGOL 24
17. GWYBODAETH ARALL 25
18. ATODIAD 1 – DALGYLCHOEDD CYTUNEDIG 26

19. ATODIAD 2 – ADRODDIADAU ESTYN 27
20. ATODIAD 3 – RHESTR O YMGYNGOREION 30
21. ATODIAD 4 – YMATEB PRO-FFORMA 31

1. CYFLWYNIAD

Mae gan Gyngor Sir Fynwy (y Cyngor) ddyletswydd statudol i sicrhau lleoedd ysgol digonol ac addas i blant yn y Sir, ac wrth wneud hynny sicrhau bod adnoddau a chyfleusterau'n cael eu defnyddio'n effeithlon er mwyn darparu'r cyfleoedd addysgol y mae ein plant yn eu haeddu.

Nid yw'r ddyletswydd i sicrhau darpariaeth briodol o leoedd ysgol wedi'i chyfyngu i'n lleoedd Ysgol Cyfrwng Saesneg. Mae gan y Cyngor ddyletswydd i sicrhau bod ei ddarpariaeth o leoedd i'r bobl ifanc hynny sy'n dymuno cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn addas, yn gynaliadwy ac yn darparu'r cyfle i dyfu.

Mae'r ddogfen hon yn cynrychioli cyfrifoldebau'r Cyngor fel rhan o God Trefniadaeth Ysgolion 2018 (dogfen a luniwyd yn rhinwedd Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013)1 i ymgynghori â rhanddeiliaid priodol wrth ystyried unrhyw gynigion ad-drefnu ysgolion sylweddol.

Pwrpas y ddogfen hon yw darparu gwybodaeth am gynnig y Cyngor i gynyddu capasiti Ysgol Gymraeg Y Fenni i 420 o leoedd ynghyd â 60 o leoedd Meithrin, a gyflwynir drwy ei adleoli i safle'r ysgol a arferai gael ei feddiannu gan Ysgol Gynradd Deri View.

2. TREFNIADAU YMGYNGHORI

Mae'r Cyngor yn cynnig ***adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni o'i safle presennol i'r safle a arferai gael ei feddiannu gan Ysgol Gynradd Deri View.*** Bydd adleoli'r ysgol yn galluogi capasiti diwygiedig, o 317 lle i 420 lle, ynghyd â 60 lle Meithrin.

Mae'r Cyngor bellach yn cymryd rhan mewn prosesau ymgynghori statudol gyda'r holl bartïon â diddordeb, i sicrhau bod unrhyw benderfyniad a wneir gan y Cyngor yn un gwybodus.

Yr amserlenni arfaethedig ar gyfer y broses ymgynghori ffurfiol yw:

Cyfnod Ymgynghori Statudol i ddechrau ar	Cyfnod Ymgynghori Statudol yn dod i ben ar	Y cyfnod ymgynghori sydd ei angen
29ain Ionawr 2024	11eg Mawrth 2024	6 wythnos (gan gynnwys 20 diwrnod ysgol)

2.1 Y BROSES YMGYNGHORI FFURFIOL

Mae'r broses ymgynghori ffurfiol yn gyfle i bobl ddysgu am y cynnig, gofyn cwestiynau a gwneud sylwadau, a fydd yn cael eu cofnodi a'u hystyried pan fydd y Cyngor yn penderfynu a ddylid gweithredu'r cynnig ai peidio.

Mae'r Cyngor yn ceisio ymgysylltu ag ystod eang o randdeiliaid ar y cynnig a amlinellir yn y ddogfen ymgynghori hon. Gellir gweld rhestr lawn o'r ymgyngoreion o dan Atodiad 3.

Fel rhan o'r broses ymgynghori, mae'r Cyngor wedi trefnu i'r sesiynau canlynol ymgysylltu â phartïon â diddordeb a allai fod eisiau dysgu am y cynnig.

Dyddiad	Grŵp ymgynghorai	Amser y sesiwn	Lleoliad
Dydd Llun 26ain Chwefror 2024	Staff	4:00pm - 4:50pm	Cyn-safle Ysgol Gynradd Deri View
	Llywodraethwyr	5:00pm - 5:50pm	
	Rhieni a phobl eraill sydd â diddordeb	6:00pm - 6:50pm	

Yn ogystal â'r uchod, gellir cyflwyno unrhyw farn, sylwadau neu gwestiynau ar y cynnig i'r Cyngor drwy'r canlynol:

- Cwblhau'r holiadur ymgynghori ar-lein sydd ar gael drwy www.monmouthshire.gov.uk/cy/-ad-drefnu-ysgolion/
- E-bostio strategicreview@monmouthshire.gov.uk

Bydd cwblhau'r holiadur yn ein galluogi i gynnal dadansoddiad manwl o'r adborth a gawn gan yr ymgyngoreion.

Rhaid cyflwyno sylwadau i'r Awdurdod erbyn dyddiad cau'r ymgynghoriad.

Pwysig: Ni fydd yr ymgynghoriad hwn yn gwneud unrhyw ragdybiaethau, felly p'un a ydych o blaid neu yn erbyn y newidiadau arfaethedig, cymerwch y cyfle hwn i ddweud eich dweud.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau ar y cynigion, cysylltwch â'r Uned Mynediad ar 01633 644508 neu drwy e-bostio strategicreview@monmouthshire.gov.uk.

Mae'n bwysig nodi na fydd unrhyw sylwadau anffafriol a wneir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu trin fel gwrthwynebiadau i'r cynigion, ond byddant yn cael eu derbyn fel sylwadau anffafriol. Dim ond ar ôl i'r cyfnod ymgynghori ddod i ben y gellir

derbyn gwrthwynebiadau i'r cynigion, ac a ddylai'r Cyngor penderfynu bwrw ymlaen â'r cynigion drwy gyhoeddi hysbysiadau statudol.

Os ydych yn dymuno gwrthwynebu, bydd angen i chi wneud hynny'n ysgrifenedig pe bai'r Cyngor yn ymrwymo i gyfnod gwrthwynebu statudol. Os bydd ymgyngoreion yn cyflwyno cais yn ystod y cyfnod gwrthwynebu, yn gofyn am i ymateb a gyflwynwyd yn y cam ymgynghori gael ei drin fel gwrthwynebiad, bydd hyn yn cael ei dderbyn.

2.2 YMGYNGHORI Â PHLANT A PHOBL IFANC

Mae barn plant a phobl ifanc yn hynod bwysig i'r Cyngor ac felly bydd plant a phobl ifanc yn cael cyfleoedd i gyfrannu at y broses ymgynghori hon. Mae'r Cyngor wedi cynhyrchu fersiwn gryno o'r ddogfen ymgynghori hon, a fydd yn hygyrch i bob plentyn a pherson ifanc y mae'r cynnig hwn yn effeithio arnynt.

Mae'r Cyngor hefyd yn bwriadu cynnal sesiynau gyda'r cyngor ysgol a dysgwyr unigol, lle teimlir bod hyn yn briodol ac yn ymarferol. Bydd ymgynghori â phlant a phobl ifanc yn cael ei gefnogi gan weithwyr proffesiynol allweddol a'u barn yn cael eu dal a'u hystyried mewn unrhyw adroddiadau sy'n pennu ein ffordd ymlaen.

2.3 DIWEDD Y BROSES YMGYNGHORI FFURFIOL

Ar ôl i'r cyfle i ymateb i'r cynnig a amlinellir yn y ddogfen ymgynghori hon ddod i ben, bydd Cabinet y Cyngor wedyn yn derbyn adroddiad ymgynghori sy'n dadansoddi'r safbwyntiau a rennir gan ymgyngoreion yn ystod y broses ymgynghori ffurfiol, a phenderfynu a ydynt am fwrw ymlaen â'r cynnig ai peidio.

Os bydd Cabinet y Cyngor yn penderfynu bwrw ymlaen â'r cynnig, bydd hysbysiad statudol yn cael ei gyhoeddi. Bydd y cyfnod hysbysiad statudol yn para am 28 diwrnod o'r dyddiad cyhoeddi er mwyn galluogi ymgyngoreion i fynegi eu barn ar ffurf cefnogi neu wrthwynebu'r cynnig. Bydd copi o'r adroddiad ymgynghori yn cael ei gyhoeddi o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi hysbysiad statudol.

Yna bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod hysbysiad statudol ar ffurf adroddiad gwrthwynebu ac yn gwneud y penderfyniad terfynol ynghylch a ddylid bwrw ymlaen â'r cynnig. Yr amserlen arfaethedig ar gyfer gwneud penderfyniadau yn dilyn y broses ymgynghori ffurfiol yw:

Cam y broses	**Dyddiad Allweddol**
Mae'r Cabinet yn ystyried canlyniadau'r ymgynghoriad ac yn penderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cynnig	10fed Ebrill 2024
Os bydd y Cyngor yn dymuno bwrw ymlaen, bydd hysbysiadau statudol yn cael eu cyhoeddi ac rydym yn dechrau'r cyfnod gwrthwynebu	22ain Ebrill 2024

Diwedd y cyfnod gwrthwynebu	21ain Mai 2024
Mae'r Cabinet yn ystyried yr adroddiad gwrthwynebu ac yn penderfynu a ddylid gweithredu'r cynnig ai peidio	17eg Gorffennaf 2024
Gweithredu’r Cynnig	Ebrill 2025

2.4 GWEITHREDU'R CYNIGION

Os bydd canlyniad y broses statudol a amlinellir yn y ddogfen ymgynghori hon yn dod i'r casgliad y bydd cynigion yn mynd rhagddynt fel y'u cyflwynwyd, bydd Ysgol Gymraeg Y Fenni yn adleoli i'w safle Ysgol newydd gyda'i chapasiti diwygiedig o 420 o leoedd (ynghyd â 60 lle Meithrin) yn weithredol o fis Ebrill 2025.

3. GWYBODAETH GEFNDIROL

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i wella cyflawniad addysgol a chyrhaeddiad pob plentyn a pherson ifanc yn y sir drwy ddarparu system addysg gynhwysol sy'n gosod y dysgwr yn ganolog.

Mae'r Cyngor yn ymdrechu i roi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc. Buddsoddi yn holl addysg a datblygiad ein plant, gan sicrhau bod ganddynt yr amgylcheddau, y sgiliau a'r gefnogaeth i ffynnu a bod yn barod ar gyfer gwaith y dyfodol a bodloni gofynion amgylchedd byd sy'n newid yn gyflym.

Trwy ein gwaith gydag ysgolion, rhieni a phartneriaid allweddol, rydym yn ceisio:

- Sicrhau cydraddoldeb mynediad i addysg i bob plentyn a pherson ifanc
- Cyflwyno cwricwlwm cynhwysol o ansawdd uchel i bob dysgwr
- Addysgu ein plant a'n pobl ifanc yn eu cymunedau lleol lle bynnag y bo modd
- Cefnogi plant a phobl ifanc a'u teuluoedd i'w galluogi i fyw bywyd hapus a boddhaus
- Darparu cyfleoedd ystyrlon i ddysgwyr gael gafael ar gymorth pan fydd ei angen arnynt, a dychwelyd i'w hysgol gymunedol cyn gynted ag y gallant
- Diwallu anghenion plant a phobl ifanc nawr a bod yn addasadwy i ddiwallu anghenion newidiol yn y dyfodol

Mae'r nodau uchod yn cysylltu'n uniongyrchol â gwerthoedd craidd y Gyfarwyddiaeth, sy'n anelu at sicrhau y bydd pob un o'n plant a'n pobl ifanc:

- **Yn barod ar gyfer yr ysgol** - drwy ymgysylltu â'n rhaglenni Blynyddoedd Cynnar a Dechrau’n Deg.
- **Bod yn yr ysgol** - ac wedi’u cefnogi gan ein timau Mynediad a Lles Addysg.
- **Yn ymddwyn yn dda** - drwy gefnogaeth gan ein timau Ymddygiad a Chynhwysiant.
- **Yn cael eu haddysgu’n dda** - gan yr athrawon a'r cynorthwywyr addysgu yn ein hysgolion.

Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi gwneud cynnydd tuag at gyflawni'r ymrwymiad hwn i'r rhan fwyaf o'n plant a'n pobl ifanc. Mae addysg yn parhau i fod yn brif flaenoriaeth i'r Cyngor ac mae wedi ymrwymo i sicrhau gwell perfformiad mewn darpariaeth addysgol, yn unol â gofynion polisi ac amcanion Llywodraeth Cymru.

Yn ei gyfarfod ym mis Hydref 2017, cytunodd y Cabinet ar gyflwyno ei gynigion Band B i Lywodraeth Cymru fel rhan o'r hyn a elwid bryd hynny yn Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif. Roedd rhan fwyaf arwyddocaol y cynnig yn cynnwys sefydlu ysgol drwodd ar safle Ysgol Brenin Harri'r VIII, a fyddai'n golygu uno Ysgolion Ysgol Gyfun Brenin Harri'r VIII ac Ysgol Gynradd Deri View.

Fodd bynnag, amlinellodd y cynllun hefyd ymrwymiad y Cyngor i gynyddu ei ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn yr ardal, a chytunodd y byddai'r cynllun uchod yn rhoi cyfle i adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni i safle Ysgol Gynradd Deri View sydd a 420 o leoedd, yn amodol ar brosesau ymgynghori statudol.

Daeth y broses ymgynghori statudol ynghylch yr Ysgol 3-19 newydd i ben yn Ionawr 2022 lle gwnaeth y Cabinet y penderfyniad i sefydlu'r ysgol o fis Medi 2023. Mae'r ysgol newydd wedi agor erbyn hyn, er bod y ddarpariaeth gynradd ac uwchradd ar hyn o bryd ar safleoedd ar wahân wrth i ni aros i gwblhau'r gwaith adeiladu newydd. Rhagwelir y bydd elfennau cynradd y ddarpariaeth newydd yn adleoli i hen safle Ysgol Gyfun Brenin Harri'r VIII yn ystod tymor yr hydref 2024, gan adael safle hen Ysgol Gynradd Deri View yn wag.

Mae'r trefniadau uchod bellach yn golygu ein bod yn gallu bwrw ymlaen â'r prosesau ymgynghori statudol sydd eu hangen i adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni i'r safle 420 o leoedd, o fis Ebrill 2025.

4. DARPARIAETH CYFRWNG CYMRAEG PRESENNOL

Ar hyn o bryd darperir cynnig cyfrwng Cymraeg y Cyngor drwy'r ddarpariaeth ganlynol:

Addysg Gynradd

Ar hyn o bryd mae gan y Cyngor ddwy Ysgol Gynradd cyfrwng Cymraeg, Ysgol Gymraeg Y Fenni yng ngogledd y sir yn Y Fenni, ac Ysgol Gymraeg Y Ffin yn ne'r sir yng Nghil-y-coed. Yn ogystal â hyn, bydd egin-ysgol newydd yn agor yn Nhrefynwy gan ddarparu addysg cyfrwng Cymraeg i'r rhai sy'n gymwys i ddechrau Meithrin a Derbyn ym mis Medi 2024.

Addysg Uwchradd

Mae'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg uwchradd yn cael ei darparu ar hyn o bryd drwy drefniadau cydweithio gyda'n partneriaid Cyngor Sir Torfaen a Chyngor Dinas Casnewydd.

I deuluoedd sy'n byw yng Ngogledd y Sir, gall plant sy'n dymuno parhau â'u hastudiaethau drwy gyfrwng y Gymraeg wneud hynny trwy fynychu ysgol ddalgylch Ysgol Gyfun Gwynllyw, Torfaen.

I deuluoedd sy'n byw yn ne'r Sir, gall plant sy'n dymuno parhau â'u hastudiaethau drwy gyfrwng y Gymraeg wneud hynny trwy fynychu eu dalgylch Ysgol Gyfun Gwent Is Coed, Casnewydd.

5. Y DAITH HYD YN HYN

Mae Cyngor Sir Fynwy yn llwyr gefnogi ac wedi ymrwymo i strategaeth genedlaethol Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050, sy'n cyflwyno gweledigaeth hirdymor ar gyfer Cymru lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. Nod y strategaeth yw cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i 1 miliwn erbyn 2050.

Mae'r Cyngor wedi buddsoddi'n sylweddol i gynyddu'r ddarpariaeth sydd ar gael i'r rhai sy'n ceisio cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg:

1. Ysgol Gymraeg Y Ffin

Mae Ysgol Gymraeg Y Ffin, a leolir yn Ne'r Sir (Cil-y-coed) wedi bod yn destun buddsoddiad sylweddol sydd wedi arwain at gynnydd yn ei chapasiti o 180 o leoedd i 210 o leoedd.

Mae'r ysgol hefyd wedi gweld buddsoddiad drwy adeiladu "hyb cymunedol" newydd ar y safle. Ar hyn o bryd mae'r ddarpariaeth yn gartref i Gylch Meithrin gyda chyfleusterau gofal plant cofleidiol ochr yn ochr â'r ddarpariaeth Dechrau'n Deg, a'r cyfan yn cael ei ddarparu drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae hwn wedi bod yn fuddsoddiad gwych sydd wedi galluogi'r gymuned i gael mynediad i'r Gymraeg o'r oedrannau ieuengaf.

Yn olaf, mae'r Cyngor wedi gweithio'n agos gydag Ysgol Gymraeg Y Ffin i sefydlu cyfleuster trochi ar y safle, gan ein galluogi i ddarparu cyfnod o gefnogaeth Gymraeg ddwys i'r bobl ifanc hynny yr ystyrir eu bod yn "hwyr-ddyfodiaid" i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg.

2. Ysgol Gymraeg Trefynwy

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru y byddent yn darparu cyllid i gefnogi buddsoddiadau cyfalaf a hwyluso twf mewn addysg cyfrwng Cymraeg a'r defnydd o'r Gymraeg.

Roedd Cyngor Sir Fynwy yn llwyddiannus yn ei gais o tua £3.1 miliwn i sefydlu egin-ysgol cyfrwng Cymraeg newydd gyda darpariaeth Blynyddoedd Cynnar a gofal plant yn Nhrefynwy. Yn dilyn cyfnod o ymgynghori statudol, cadarnhaodd Cabinet y Cyngor ei benderfyniad ym mis Medi 2023 i sefydlu'r ddarpariaeth ar safle Ysgol Gynradd Overmonnow. Bydd yr egin-ysgol yn dechrau ar ei thaith drwy gynnig darpariaeth i'r plant hynny sy'n gymwys i ddechrau yn y dosbarth meithrin a'r dosbarth derbyn ym mis Medi 2024.

3. Ysgol Gymraeg Y Fenni

Mae Ysgol Gymraeg Y Fenni, sydd wedi'i lleoli yng Ngogledd y Sir wedi gweld niferoedd yn cynyddu'n braf, ac o'r herwydd mae wedi cael cefnogaeth gan y Cyngor

drwy ddarparu llety ychwanegol sydd wedi cynyddu eu capasiti o 257 o leoedd ysgol i 317 (ynghyd â 60 o leoedd Meithrin) gan roi cyfanswm capasiti o 347. Fodd bynnag, mae'r cynnydd wedi'i gyflawni drwy rentu llety dros dro ar safle'r ysgol bresennol.

Cydnabu'r Cyngor y byddai'r cynnydd hwn mewn capasiti yn fesur dros dro tra y gellid darparu opsiynau ar gyfer opsiwn mwy cynaliadwy yn y tymor hwy. Teimlir y bydd y cynigion a amlinellir yn y ddogfen ymgynghori hon yn darparu'r cyfleusterau gofynnol i'r ysgol a'i chymuned barhau â'i llwyddiant wrth dyfu'r Gymraeg.

5. Y CYNNIG

Y cynnig yw adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni o'i safle presennol yn Heol Dewi Sant, Y Fenni, NP7 6HF i hen safle Ysgol Gynradd Deri View yn Lôn Llwynu, Y Fenni, NP7 6AR. Y pellter bras rhwng y safle presennol a'r safle arfaethedig yw 0.4 milltir.

Bydd adleoli arfaethedig Ysgol Gymraeg Y Fenni yn galluogi cynyddu capasiti'r Ysgol o'i 317 lle presennol (45 fesul grŵp blwyddyn) i 420 lle (60 y grŵp blwyddyn) gyda 60 lle Meithrin ychwanegol.

Bydd safle'r ysgol newydd hefyd yn rhoi cyfle i sefydlu canolfan drochi i adlewyrchu'r hyn a gynigir ar hyn o bryd yn Ysgol Gymraeg Y Ffin, Cil-y-coed. Bydd y ganolfan drochi yn caniatáu cyfnod o gefnogaeth ddwys i alluogi'r bobl ifanc hynny sy'n cael eu hystyried yn "ddyfodiaid hwyr" i'r iaith i allu cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ochr yn ochr â'u cyfoedion.

5.1 RHESYMAU DROS Y CYNNIG

Mae'r cynigion a amlinellir yn y ddogfen ymgynghori hon wedi'u ffurfio gyda'r egwyddorion canlynol mewn golwg:

1) Ein dyletswyddau statudol

Mae Cyngor Sir Fynwy yn llwyr gefnogi ac wedi ymrwymo i strategaeth genedlaethol Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050, sy’n cyflwyno gweledigaeth hirdymor ar gyfer Cymru lle mae’r Gymraeg yn ffynnu. Nod y strategaeth yw cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i 1 miliwn erbyn 2050.

Mae'r Cyngor yn cydnabod, er mwyn cyfrannu at y targed cenedlaethol hwn, bod yn rhaid iddo gyflawni ei ddyletswyddau statudol i sicrhau bod twf yn y Gymraeg ar draws y sir. Un o'r ffyrdd y byddwn yn cyflawni'r twf hwn yw parhau i ddatblygu a gwella ein darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a'r manteision a ddaw yn ei sgil. Y gobaith yw drwy wneud hynny y bydd cynnydd yn y galw am lefydd mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg ar draws y Sir.

2) <u>Ymateb i'r galw addysg cyfrwng Cymraeg presennol</u>

Ysgol Gymraeg Y Fenni yw ein hysgol gynradd cyfrwng Cymraeg bresennol sy'n gwasanaethu Gogledd y Sir. Agorwyd yr ysgol yn wreiddiol ar ei safle presennol fel Ysgol Gynradd â 210 o leoedd, gyda darpariaeth ar gael i 30 o blant fesul grŵp blwyddyn. Ers hynny mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg ar draws yr ardal wedi cynyddu fel y dangosir yn y tabl isod:

Niferoedd ar gofrestr Ysgol Gymraeg Y Fenni (Derbyn – Blwyddyn 6) yn seiliedig ar ddatganiadau cyfrifiad blynyddol Ionawr:

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
187	213	222	234	230	221	228	250	254

Y rhifau cyfredol ar y gofrestr (Medi 2023*) yw:

Derbynfa	Bl 1	Bl 2	Bl 3	Bl 4	Bl 5	Bl 6	Cyfanswm
31	36	60	26	37	21	30	241

**Mae niferoedd Medi 2023 wedi'u dyfynnu gan nad ydym eto wedi cyrraedd cynnwys ffurflen cyfrifiad flynyddol Ionawr 2024.*

Mewn ymateb i'r galw hwn, mae'r Cyngor wedi gweithio'n agos gyda'r Ysgol a'i chorff llywodraethu i gynyddu capasiti'r ysgol o fewn cyfyngiadau ei safle presennol. Mae'r Ysgol bellach yn cynnig lle i hyd at 317 o blant a phobl ifanc, gyda nifer derbyn grwpiau blwyddyn o 45. Yn ogystal â hyn, mae gan yr ysgol 60 lle Meithrin. Yn anffodus, mae'r cynnydd mewn capasiti yn cael ei ddarparu drwy lety dros dro ac nid yw'n opsiwn cynaliadwy i'n galluogi i gyrraedd ein dyheadau a amlinellir yn y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA). Yn ogystal, nid oes cyfleoedd i gynyddu capasiti'r ysgol ymhellach ar ei safle presennol.

3) <u>Amgylcheddau addysgu a dysgu o ansawdd</u>

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i sicrhau ei fod yn cynnig amgylcheddau addysgu a dysgu rhagorol i'n plant a'n pobl ifanc, fel eu bod yn sefyll y cyfle gorau o gyflawni canlyniadau rhagorol a fydd yn eu paratoi ar gyfer eu taith drwy fywyd.

Fel y soniwyd uchod, dros y blynyddoedd diwethaf mae'r Cyngor wedi cefnogi'r cynnydd mewn capasiti yn Ysgol Gymraeg Y Fenni mewn ymateb i'r galw cynyddol. Fodd bynnag, o'r 317 lle sydd ar gael, ar hyn o bryd darperir 137 o leoedd drwy ddefnyddio llety dros dro, ac nid yw'r Cyngor yn ystyried bod hyn yn addas nac yn gynaliadwy ar gyfer darparu addysgu a dysgu o ansawdd yn y tymor hwy.

Yn ogystal â hyn, mae'r Pennaeth a'r corff llywodraethu yn parhau i adrodd pryderon ynghylch y pwysau anghynaladwy ar gyfleusterau ar draws y safle o ganlyniad i niferoedd cynyddol ar y gofrestr.

5. ARFARNIAD O'R OPSIYNAU

Wrth lunio'i gynnig mae'r Cyngor wedi cynnal arfarniad llawn o opsiynau:

Opsiwn 1 – Gwneud dim a chynnal y sefyllfa bresennol. Byddai hyn yn golygu y byddai Ysgol Gymraeg Y Fenni yn aros ar ei safle presennol gyda'i chapasiti presennol.

Cryfderau	Gwendidau
Cost Isel	Ni fyddai'r Cyngor yn gallu tyfu darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn yr ardal y tu hwnt i'r capasiti presennol
Dim aflonyddwch i staff, plant a theuluoedd sy'n gysylltiedig â symud safle	Ni fyddai'n cyfrannu at nod Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050
Dim effaith ar niferoedd ar y gofrestr ar gyfer ysgolion cyfrwng Saesneg	Ni fyddem yn cyrraedd ein targedau o ddarparu cyfleusterau addysgu a dysgu rhagorol gan y byddai'r plant ar y safle yn parhau i dderbyn cyfran fawr o'u haddysgu a'u dysgu trwy lety dros dro.
	Byddai angen i'r Cyngor barhau i dalu costau ar gyfer rhentu llety dros dro sydd ar safle'r ysgol ar hyn o bryd
	Ni fyddem yn cyrraedd ein targedau CSCA y cytunwyd arnynt, gan gynnwys cynyddu nifer y dysgwyr sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Opsiwn 2 - Adeiladu ysgol Gynradd Gymunedol Gymraeg newydd â 420 o leoedd i gymryd lle Ysgol Gymraeg Y Fenni bresennol ar safle newydd yn ardal Y Fenni.

Cryfderau	Gwendidau
Byddai'n ein helpu i gyrraedd y targedau a amlinellir yn ein CSCA, gan gynnwys cynyddu nifer y dysgwyr sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.	Cost uchel iawn ac nid oes gennym y gyllideb i ddarparu ysgol newydd sbon

Byddem yn gallu darparu cyfleusterau addysg rhagorol i'r plant sydd ar y gofrestr ar hyn o bryd yn Ysgol Gymraeg Y Fenni	Nid oes unrhyw safleoedd adeiladu ar gael sydd wedi cael eu nodi o fewn ardal Y Fenni i ganiatáu ar gyfer adeiladu ysgol newydd.
Gallai adeilad ysgol newydd ysgogi'r galw	Mae yna ysgol gynradd pwrpasol gyda 420 o leoedd ar hyn o bryd, gyda chyfleusterau addysgu a dysgu rhagorol, na fyddai'n cael eu defnyddio
Yn cyfrannu at nod Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050	Byddai'r amserlenni'n hirach gan olygu y byddai angen i Ysgol Gymraeg Y Fenni aros ar ei safle presennol am gyfnod sylweddol hirach
Ni fyddai'n ofynnol bellach i ariannu rhentu'r llety dros dro sydd wedi'i leoli ar safle Ysgol Gymraeg Y Fenni	

Opsiwn 3 – Cynyddu capasiti Ysgol Gymraeg Y Fenni ar ei safle presennol

Cryfderau	**Gwendidau**
Byddai'n ein helpu i gyrraedd y targedau a amlinellir yn ein CSCA, gan gynnwys cynyddu nifer y dysgwyr sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.	Cost uchel iawn ac nid oes gennym y gyllideb i gyflawni'r gwaith adeiladu sylweddol sydd ei angen
Yn cyfrannu at nod Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050	Mae'n annhebygol y bydd safle'r ysgol bresennol yn gallu darparu ar gyfer a chynyddu capasiti ymhellach.
Ni fyddai angen i gymuned yr ysgol adleoli i safle newydd	Mae yna ysgol gynradd pwrpasol gyda 420 o leoedd ar hyn o bryd, gyda chyfleusterau addysgu a dysgu rhagorol, na fyddai'n cael eu defnyddio
	Byddai'r amserlenni'n hirach gan olygu y byddai angen i Ysgol Gymraeg Y Fenni aros ar ei safle presennol am gyfnod sylweddol hirach
	Byddai'n anodd cyflawni prosiect o'r fath tra bo'r plant ar y safle
	Byddai angen llety dros dro i ddarparu'r cynnig hwn

Opsiwn 4 - Adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni i'r safle a arferai gael ei feddiannu gan Ysgol Gynradd Deri View

Cryfderau	Gwendidau
Mae'r safle presennol yn addas i allu darparu ar gyfer 420 o ddisgyblion ynghyd â 60 o leoedd Meithrin, gan ganiatáu i nifer y dysgwyr cyfrwng Cymraeg dyfu	Aflonyddwch cychwynnol i staff a disgyblion drwy adleoli i safle newydd
Gellir cyflwyno'r opsiwn o fewn y gyllideb sydd ar gael i'r Cyngor	Mae'r safle newydd tua 0.4 milltir i ffwrdd o'r safle presennol sy'n golygu cynnydd bach mewn pellter teithio i rai
Mae'r safle eisoes yn darparu cyfleusterau addysgu a dysgu rhagorol, a fydd yn buddio	
Byddai'n ein helpu i gyrraedd y targedau a amlinellir yn ein CSCA, gan gynnwys cynyddu nifer y dysgwyr sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.	
Yn cyfrannu at nod Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050	
Gellir gweithredu'r cynnydd mewn capasiti a chyfleusterau gwell yn gyflym (Ebrill 2025)	
Byddem yn gwneud defnydd ardderchog o safle sydd eisoes â'r offer i ganiatáu twf addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal.	

5.1 YR OPSIWN A FFEFRIR

Ein dewis ni yw opsiwn 4, sef defnyddio llety presennol sydd ar gael ar hen safle Ysgol Gynradd Deri View er mwyn cynyddu capasiti addysg Gymraeg o fewn yr ardal i 420 o leoedd.

Mae'r opsiwn hwn nid yn unig yn hyfyw’n ariannol ond mae'n darparu cyfleusterau addysgu a dysgu rhagorol ac yn ateb prydlon i leddfu'r pwysau llety a brofir ar hyn o bryd ar safle presennol Ysgol Gymraeg Y Fenni.

5. RISGIAU A GWRTH-FESURAU

Risgiau	Gwrth-fesurau
Ni fydd y prosiect yn cael ei gyflawni ar amser ac o fewn y gyllideb	Anelu at gwrdd â dyddiadau'r rhaglen i'w darparu ar amser Nid yw'r prosiect yn cynnwys gwaith adeiladu mawr ac mae'r llinell amser ar gyfer adleoli wedi'i gosod fel targed realistig
Derbynnir gwrthwynebiadau statudol i'r cynigion	Sicrhau bod prosesau ymgynghori statudol trylwyr yn cael eu dilyn a bod ymgynghori'n digwydd â rhanddeiliaid allweddol a'u bod yn cael eu hysbysu'n llawn o'r cychwyn cyntaf
Nid yw'r galw cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn ôl y disgwyl ac mae niferoedd disgyblion yn isel	Mae'n anodd iawn rhagweld a fydd y galw am leoedd yn ôl y disgwyl. Bydd ymgyrch hyrwyddo briodol yn parhau i weithredu er mwyn ysgogi'r galw.
Mae'r rhan fwyaf o'r fformiwla ariannu yn seiliedig ar niferoedd disgyblion ac felly bydd ysgolion sy'n tyfu yn gweld oedi o ran cyllid a allai roi'r ysgol mewn diffyg ariannol.	Mae yna elfennau o'r fformiwla ariannu sy'n cynnig amddiffyniad i ganiatáu i ysgolion gael dosbarthiadau o uchafswm o 30 ym mhob cyfnod allweddol, yn ogystal â hyn mae isafswm lefel o gyllid wedi'i ymgorffori ar gyfer rheoli a gweinyddu. Mae nifer o gostau'r safle yn cael eu dyranu ar sail arwynebedd llawr, a fydd yn caniatáu i ystafelloedd dosbarth cael adnoddau.
Gallai'r niferoedd sydd ar y gofrestr yn yr ysgolion cyfrwng Saesneg yng nghlwstwr y Fenni ostwng o ganlyniad i'r cynnig	Bydd hyn yn cael ei wrthbwyso gan gynnydd mewn mannau cyfrwng Cymraeg ond yn gyffredinol, bydd nifer y lleoedd o fewn y clwstwr yr un fath. Pe bai'r galw am leoedd cyfrwng Cymraeg yn cynyddu, cynhelir adolygiad o ysgolion cyfrwng Saesneg i sicrhau bod digon o leoedd yn cael eu cynnig ar draws y clwstwr.
Efallai y bydd cynnydd mewn lleoedd gwag mewn ysgolion cyfrwng Saesneg o fewn y clwstwr	Mae lleoedd gwag yn cael eu monitro'n ofalus, a gweithredir cynigion ad-drefnu ysgolion os oes angen

6. YSGOLION Y MAE'R CYNNIG YN EFFEITHIO ARNYNT

6.1 NIFEROEDD CYFREDOL AR Y GOFRESTR

Mae'r tabl canlynol yn dangos gwybodaeth gyffredinol am yr ysgolion yr effeithir arnynt neu'n debygol o gael eu heffeithio gan y cynigion. Mae'r categori iaith a'r capasiti wedi'u cyfrifo gan ddefnyddio canllawiau Llywodraeth Cymru "Mesur capasiti ysgolion yng Nghymru" ac mae'r galluoedd isod yn seiliedig ar y cyfrifiadau ar gyfer blwyddyn academaidd 2024/25.

Ysgol Gymraeg Y Fenni yw'r ysgol yr effeithir arni ar unwaith, gan y bwriedir adleoli i safle newydd gyda chapasiti mwy o 420 o leoedd ynghyd, â 60 lle Meithrin, gan roi cyfanswm capasiti i 480 o blant.

Enw’r Ysgol	Categori Iaith	Math o Ysgol	Capasiti a Niferoedd Derbyn	Nifer o Leoedd Meithrin	Ystod Oedran	Niferoedd Disgyblion Medi 2023 (Heblaw’r Dosbarth Meithrin)
Ysgol Gymraeg Y Fenni	Cyfrwng Cymraeg	Cymunedol	317 / 45	60	3-11	241

Mae'r ysgolion cyfrwng Saesneg o fewn y clwstwr wedi cael eu nodi fel ysgolion sy'n debygol o gael eu heffeithio gan y cynigion, gan fod awydd i gynyddu nifer y dysgwyr sy'n cael mynediad i addysg cyfrwng Cymraeg, ac yn enwedig Ysgol Gymraeg Y Fenni yn unol â'r ymgynghoriad hwn, yn debygol o arwain at ostyngiad yn y niferoedd sydd ar y gofrestr ar draws ein hysgolion cyfrwng Saesneg.

Enw’r Ysgol	Categori Iaith	Math o Ysgol	Capasiti a Niferoedd Derbyn	Nifer o Leoedd Meithrin	Ystod Oedran	Niferoedd Disgyblion Medi 2023 (Heblaw’r Dosbarth Meithrin)
Ysgol Gynradd Cantref	Cyfrwng Saesneg	Cymunedol	210 / 30	30	3-11	210
Ysgol Gynradd Gilwern	Cyfrwng Saesneg	Cymunedol	210 / 30	dd.y.b.	4-11	212
Ysgol Gynradd Goetre Fawr	Cyfrwng Saesneg	Cymunedol	210 / 30	dd.y.b.	4-11	180
Ysgol 3-19 Brenin Harri'r VIII	Cyfrwng Saesneg	Cymunedol	420 / 60	60	3-19	232
Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr	Cyfrwng Saesneg	Cymunedol	210 / 30	dd.y.b.	4-11	206

Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Llandeilo Bertholau	Cyfrwng Saesneg	Gwirfoddol a Reolir	210 / 30	dd.y.b.	4-11	196
Ysgol Gynradd Llanfihangel Crucornau	Cyfrwng Saesneg	Cymunedol	77 / 11	dd.y.b.	4-11	70
Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Ein Harglwyddes a Sant Mihangel	Cyfrwng Saesneg	Gwirfoddol a Gynorthwyir	210 / 30	dd.y.b.	4-11	204

6.2 TUEDDIADAU'R NIFEROEDD AR Y GOFRESTR

Mae'r tabl canlynol yn dangos nifer y disgyblion sydd ar y gofrestr ar gyfer y pum cyfrifiad ysgol blynyddol diwethaf, ar gyfer pob ysgol y mae'r cynnig yn effeithio arnynt. Nid yw'r ffigurau'n cynnwys disgyblion meithrin na disgyblion ar y gofrestr mewn canolfannau Adnoddau Anghenion Arbennig.

Enw'r Ysgol	Ionawr 2019	Ionawr 2020	Ionawr 2021	Ionawr 2022	Ionawr 2023
Ysgol Gynradd Cantref	210	210	210	209	212
Ysgol Gynradd Gilwern	203	220	213	211	209
Ysgol Gynradd Goetre Fawr	195	178	169	173	180
Ysgol 3-19 Brenin Harri'r VIII	256	271	276	268	253
Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr	210	210	204	202	203
Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Llandeilo Bertholau	201	204	184	191	191
Ysgol Gynradd Llanfihangel Crucornau	68	69	71	72	65
Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Ein Harglwyddes a Sant Mihangel	179	182	187	197	212

6.2 ANGEN RHAGAMCANOL

Mae'r Cyngor yn defnyddio ystod o ddata i ddadansoddi'r galw a ragwelir ar leoedd mewn ysgolion ledled y Sir. Mae gwybodaeth a ddarperir gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (BIPAB) sy'n ymwneud â phlant newydd-anedig yn y Sir yn ein galluogi i adolygu'r lefelau galw a sicrhau bod darpariaeth briodol ar waith ar gyfer y plant hynny sy'n mynd i mewn i'r system Ysgolion Cynradd ac Uwchradd.

Mae'r wybodaeth yn y tabl isod yn nodi'r niferoedd disgwyliedig o ddisgyblion yn ardal Y Fenni dros y cyfnod nesaf o amser. Mae'r ffigurau a ragwelir yn y ddogfen hon yn cynnwys ffigurau o ddatblygiadau tai hysbys, fodd bynnag, bydd y Cyngor yn cyhoeddi Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) newydd cyn bo hir a fydd yn nodi safleoedd ychwanegol sy'n addas ar gyfer datblygu tai yn yr ardal. Mae'r Cyngor yn rhagweld y bydd y datblygiadau ychwanegol hyn yn cynyddu nifer y disgyblion yn ychwanegol at y rhai a gyhoeddir isod.

6.3 NIFEROEDD RHAGAMCANOL AR Y GOFRESTR MEWN YSGOLION YR EFFEITHIR ARNYNT

Mae'r rhagamcanion a gynhwysir ar gyfer yr ysgolion yr effeithiwyd arnynt isod wedi'u ffurfio ar sail y wybodaeth gyfredol sydd ar gael i ni. Bydd hyn yn cynnwys niferoedd cyfredol ar y gofrestr, gwybodaeth am enedigaethau byw sydd ar gael drwy Iechyd, ac unrhyw ddatblygiadau tai hysbys sydd wedi cael caniatâd cynllunio.

Ffurfir niferoedd yr ysgolion isod ar sail model amcanestyniad clwstwr, sy'n sicrhau bod nifer briodol o leoedd ysgol mewn ysgolion o fewn y clwstwr i ddarparu ar gyfer unrhyw ordanysgrifio posibl mewn ysgolion unigol. Mae'r rhagamcanion hefyd yn modelu canran o bobl ifanc sy'n dewis mynychu Addysg Cyfrwng Cymraeg, a ffurfiwyd ar sail tueddiadau cyfredol, a allai wrth gwrs newid ac effeithio ar y nifer sy'n mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg.

Mae'r tabl canlynol yn dangos y niferoedd a ragwelir ar y gofrestr dros y pum mlynedd nesaf ar gyfer Ysgol Gymraeg Y Fenni (ac eithrio'r Meithrin):

Enw'r Ysgol	Ionawr 2024	Ionawr 2025	Ionawr 2026	Ionawr 2027	Ionawr 2028
Ysgol Gymraeg Y Fenni	241	250	268	273	284

Mae'r tabl canlynol yn darparu niferoedd o ddisgyblion a ragwelir ar gyfer y pum mlynedd nesaf ar gyfer yr ysgolion sy'n debygol o gael eu heffeithio gan y cynigion:

Enw'r Ysgol	Ionawr 2024	Ionawr 2025	Ionawr 2026	Ionawr 2027	Ionawr 2028
Ysgol Gynradd Cantref	212	212	212	212	212
Ysgol Gynradd Gilwern	214	216	209	192	194
Ysgol Gynradd Goetre Fawr	181	174	168	172	167
Ysgol 3-19 Brenin Harri'r VIII	250	258	259	257	262
Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr	210	210	211	211	212
Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Llandeilo Bertholau	199	195	195	186	191
Ysgol Gynradd Llanfihangel Crucornau	70	61	70	67	65
Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Ein Harglwyddes a Sant Mihangel	204	205	202	198	198

6.4 EFFAITH Y CYNIGION AR LEOEDD GWAG

Y lefelau rhagamcanol o leoedd gwag ar draws y clwstwr, sy'n adlewyrchu'r cynnydd mewn capasiti yn Ysgol Gymraeg Y Fenni, yw:

Cyfanswm y Nifer ar y Gofrestr	Ionawr 2024	Ionawr 2025	Ionawr 2026	Ionawr 2027	Ionawr 2028
Cyfanswm disgwyliedig y Nifer ar y Gofrestr	1781	1781	1794	1768	1785
Cyfanswm capasiti cyfrwng Saesneg	1757	1757	1757	1757	1757
Cyfanswm capasiti cyfrwng Cymraeg	317	420	420	420	420
Cyfanswm llefydd gwag cyfrwng Saesneg	217 / 12.3%	226 / 12.8%	231 / 13.1%	262 / 14.9%	256 / 14.6%

Cyfanswm llefydd gwag cyfrwng Cymraeg	76 / 23.9%	170 / 40.4%	152 / 36.1%	147 / 35%	136 / 32.3%
Cyfanswm llefydd gwag cyfunol	293 / 14.1%	396 / 18.1%	383 / 17.6%	409 / 18.7%	392 / 18%

6.5 GRADDFEYDD CYFLWR ADEILADAU

Mae'r tabl isod yn dangos y sgôr cyflwr adeiladau fel yr aseswyd yn ystod yr arolwg cyflwr diweddaraf a gynhaliwyd gan Gyngor Sir Fynwy ar gyfer yr ysgolion hynny sy'n debygol o gael eu heffeithio gan y cynnig:

Sgôr Cyflwr	Diffiniad
A	Cyflwr fel newydd
B	Cadarn, yn ddiogel yn weithredol, ac yn arddangos dim ond mân ddirywiad
C	Yn weithredol ond angen gwaith atgyweirio neu amnewid mawr yn y tymor byr i ganolig (3 blynedd yn gyffredinol)
D	Anweithredol neu â risg sylweddol o fethiant difrifol

Dangosir sgôr cyflwr adeilad presennol Ysgol Gymraeg Y Fenni yn y tabl isod:

Enw’r Ysgol	Sgôr cyflwr
Ysgol Gymraeg Y Fenni (safle presennol)	C
Ysgol Gymraeg Y Fenni (safle arfaethedig)	C*

*Nodwch mai'r sgôr cyflwr cyhoeddedig a ddangosir uchod ar gyfer y safle newydd arfaethedig yw'r sgôr a aseswyd a wnaed cyn y gwaith cynnal ac adnewyddu arfaethedig sy'n gysylltiedig â'r cynnig hwn. Rhagwelir y bydd graddfa'r cyflwr yn gwella'n sylweddol o ganlyniad i'r gwaith arfaethedig hwn.

Ar gyfer pob un o'r ysgolion y mae cynigion yn effeithio arnynt, mae'r tabl isod yn cadarnhau eu sgôr cyflwr adeilad presennol:

Enw’r Ysgol	Sgôr cyflwr
Ysgol Gynradd Cantref	A
Ysgol Gynradd Gilwern	C
Ysgol Gynradd Goetre Fawr	C

Ysgol 3-19 Brenin Harri'r VIII	A
Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr	B
Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Llandeilo Bertholau	C
Ysgol Gynradd Llanfihangel Crucornau	C
Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Ein Harglwyddes a Sant Mihangel	C

7. SAFONAU AC ANSAWDD MEWN ADDYSG

Bydd y tîm arweinyddiaeth yn Ysgol Gymraeg Y Fenni yn derbyn cefnogaeth gan yr Awdurdod Lleol a'r consortia rhanbarthol y Gwasanaeth Cyflawniad Addysg (GCA) i helpu i sicrhau bod yr ysgol yn parhau i weithredu arferion rheoli ac addysgu effeithiol. Mae gan Sir Fynwy hanes da o ddarparu addysg gynradd o ansawdd.

Mae ystyried effaith bosibl y cynnig ar ansawdd a safonau yn cyd-fynd â fframwaith Arolygu Estyn:

Dysgu

Ni fydd y cynnig yn effeithio ar ansawdd y dysgu yn unrhyw un o'r ysgolion cyfrwng Saesneg yng nghlwstwr y Fenni, fodd bynnag, bydd yn cael effaith gadarnhaol ar y bobl ifanc sy'n mynychu Ysgol Gymraeg Y Fenni wrth iddynt symud i leoliad gydag amgylchedd dysgu ac addysgu gwell. Bydd Ysgol Gymraeg Y Fenni yn parhau i dderbyn y lefel briodol o her a chefnogaeth i sicrhau bod dysgu o ansawdd uchel yn cael ei gyflawni.

Llesiant ac agweddau tuag at ddysgu

Mae disgwyl i'r adleoliad arfaethedig a'r cynnydd cysylltiedig mewn capasiti i Ysgol Gymraeg Y Fenni gael effaith gadarnhaol ar gymuned Y Fenni sy'n dymuno cael ei haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Rydym yn rhagweld y bydd cynnydd yn y dewis gan rieni ar gyfer Ysgol Gymraeg Y Fenni oherwydd bydd y Cyngor yn darparu mwy o leoedd cyfrwng Cymraeg mewn amgylchedd addysgu a dysgu gwell. Mae lles disgyblion yn flaenoriaeth ac yn cael ei fonitro a'i adrodd drwy brosesau hunanwerthuso ysgolion a chynlluniau gwella. Ni fydd y cynnig yn effeithio'n negyddol ar les ac agweddau tuag at ddysgu yn yr ysgolion eraill yr effeithir arnynt.

Profiadau addysgu a dysgu

Bydd profiadau addysgu a dysgu yn Ysgol Gymraeg Y Fenni yn parhau i ddilyn Cwricwlwm Cymru, gyda'r Gymraeg yn iaith addysgu a dysgu. Ni fydd y cynnig yn effeithio ar y profiadau addysgu a dysgu yn yr ysgolion eraill yr effeithir arnynt.

I'r rhai sy'n mynychu Ysgol Gymraeg Y Fenni ar hyn o bryd, mae'r cynigion yn debygol o gael effaith gadarnhaol iawn ar eu profiadau addysgu a dysgu wrth iddynt symud i amgylchedd gwell gyda chyfleusterau addysgu a dysgu rhagorol.

Gofal, cefnogaeth ac arweiniad

Bydd Ysgol Gymraeg Y Fenni yn parhau i gael ei chefnogi gan yr awdurdod lleol a'r Gwasanaeth Cyflawni Addysg i ddarparu gofal, cefnogaeth ac arweiniad o ansawdd uchel. Ni fydd unrhyw newid mewn cymorth gofal ac arweiniad yn yr ysgolion eraill yr effeithir arnynt.

Arweinyddiaeth a rheolaeth

Ni fydd unrhyw newid i ansawdd ac effeithiolrwydd arweinwyr a rheolwyr yn yr ysgolion eraill yr effeithir arnynt. Bydd tîm arweinyddiaeth yr ysgol yn parhau i dderbyn cefnogaeth ac arweiniad gan yr awdurdod lleol a'r Gwasanaeth Cyflawni Addysg i sicrhau bod arferion gorau mewn arweinyddiaeth a rheolaeth yn cael eu mabwysiadu.

Gellir dod o hyd i grynodeb o Adroddiadau Estyn ar gyfer ysgolion yr effeithir arnynt o dan Atodiad 2.

8. CYNLLUN STRATEGOL Y GYMRAEG MEWN ADDYSG

Cafodd Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Sir Fynwy ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Mehefin 2022. Bydd y cynnydd mewn capasiti Ysgol Gymraeg Y Fenni yn galluogi twf y Gymraeg yn yr ardal a bydd yn elfen ganolog o'n Strategaeth Cymraeg mewn Addysg i'n galluogi i gyrraedd ein targed o gael 115 o ddysgwyr, ym mhob grŵp blwyddyn gynradd, yn cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2031.

Mae adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar nifer y dysgwyr sy'n dewis addysg cyfrwng Cymraeg gan fod y llety a'r cyfleusterau a gynigir ar y safle arfaethedig newydd yn llawer gwell na'r hyn a gynigir ar hyn o bryd ar safle Ysgol Gymraeg Y Fenni.

9. CYLLID

Roedd CTY mabwysiedig y Cyngor a ffurfiodd y cynigion i sefydlu Ysgol 3-19 newydd hefyd yn nodi adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni i hen safle Ysgol Gynradd Deri View. Nodwyd a chytunwyd ar gyllid cyfalaf o tua £1 miliwn yn ystod y broses hon i gefnogi'r adleoli a gwneud unrhyw waith adnewyddu gofynnol sy'n gysylltiedig â'r cynnig hwn.

Byddai'r cynnig hefyd yn arwain at gynnydd yn nifer y capasiti o Ysgol Gymraeg Y Fenni i ddod yn ddarpariaeth ar gyfer 420 o ddisgyblion / dwy ffrwd mynediad.   Bydd yr ysgol yn parhau i gael ei hariannu yn unol â'r fformiwla ariannu a fabwysiadwyd a

fydd yn caniatáu recriwtio staff ychwanegol wrth i'r niferoedd ar y gofrestr yn yr ysgol gynyddu.

10. TIR AC ADEILADAU

Mae'r ymgynghoriad hwn yn cynnig adleoli Ysgol Gymraeg Y Fenni o'i safle presennol i'r safle a arferai gael ei feddiannu gan Ysgol Gynradd Deri View. Os bydd cynigion yn mynd yn eu blaenau y tu hwnt i'r ymgynghoriad hwn, bydd yr Ysgol Gymraeg Y Fenni bresennol yn dod yn wag.

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw gynlluniau cytunedig ar gyfer defnyddio'r safle hwn yn y dyfodol. Bydd unrhyw ddefnydd cytunedig o'r safle yn y dyfodol yn destun adroddiad ymgynghori ar wahân.

12. STAFFIO

Bydd staff sy'n cael eu cyflogi ar hyn o bryd yn Ysgol Gymraeg Y Fenni yn trosglwyddo i safle'r ysgol newydd pe bai'r cynigion yn mynd rhagddynt. Nid yw'r cynigion yn rhoi staff presennol mewn perygl o gael eu diswyddo.

Yn ogystal ag adleoli safle'r ysgol, cynigir bod capasiti'r ysgol yn cynyddu i fod yn ddarpariaeth ar gyfer 420 o ddisgyblion / dau ddosbarth mynediad. Bydd yr ysgol yn parhau i gael ei hariannu yn unol â'r fformiwla ariannu a fabwysiadwyd a fydd yn caniatáu recriwtio staff ychwanegol wrth i'r niferoedd ar y gofrestr yn yr ysgol gynyddu.

13. EFFAITH GYMUNEDOL / ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB

13.1 ASESIAD O'R EFFAITH GYMUNEDOL

Mae Asesiadau Effaith Cymunedol yn ffordd strwythuredig i'r Cyngor ddeall yn llawn goblygiadau ei benderfyniadau, ac a ydynt yn niweidiol neu wahaniaethol i grwpiau neu rannau o'r gymuned benodol. Maent yn helpu'r Cyngor i ystyried effaith ei benderfyniadau a'i bolisïau o fewn a rhwng cymunedau yn fwy cyffredinol. Mae'r broses Asesiadau Effaith Cymunedol yn sicrhau bod proses gwneud penderfyniadau'r Cyngor yn gadarn ac mae'r effeithiau ar bob cymuned yn Sir Fynwy yn cael eu hystyried yn llawn ym musnes y Cyngor. Drwy gynnal asesiadau effaith, mae'r Cyngor yn gweithio i hyrwyddo cydraddoldeb ar gyfer ein holl ddefnyddwyr gwasanaeth, gweithwyr a'r gymuned ehangach.

13.2 ASESIAD EFFAITH AR GYDRADDOLDEB

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod gan bobl anghenion, gofynion ac amcanion gwahanol a bydd yn gweithio'n weithredol yn erbyn pob math o wahaniaethu drwy hybu cysylltiadau da, a pharch at ein gilydd yn ein holl gymunedau, trigolion, aelodau

etholedig, ymgeiswyr am swyddi a'n gweithlu, a rhyngddynt. Bydd y Cyngor hefyd yn gweithio i greu mynediad cyfartal i bawb i'n gwasanaethau, waeth beth fo'u tarddiad ethnig, rhyw, oedran, statws priodasol, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd, ailbennu rhywedd, credoau crefyddol neu ddiffyg, defnydd o'r Gymraeg, Iaith Arwyddion Prydain neu ieithoedd eraill, cenedligrwydd, cyfrifoldeb am unrhyw ddibynyddion, neu unrhyw reswm arall na ellir ei gyfiawnhau.

Cynhaliwyd Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb a gellir dod o hyd iddynt yma: https://www.monmouthshire.gov.uk/cy/ad-drefnu-ysgolion/

14. EFFAITH AR Y GYMRAEG

Mae'r cynnig yn cefnogi'r holl dargedau a nodir yn y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. Pe bai'r cynnig yn cael ei weithredu byddai'r ddarpariaeth Gymraeg yn cael ei ehangu drwy gynnig ysgol â lle i 420 o leoedd sy'n gallu darparu ar gyfer dwy ffrwd mynediad.

Mae'n amlwg o'r wybodaeth a ddarparwyd uchod y byddai'r cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar ddarpariaeth Gymraeg o fewn yr ardal ac yn arbennig yn Y Fenni.

15. TREFNIADAU DERBYN

Bydd Cyngor Sir Fynwy yn parhau i fod yn gyfrifol am y trefniadau derbyn yn Ysgol Gymraeg Y Fenni, ac unrhyw benderfyniadau a wneir yn unol â'r Polisi Derbyn Ysgol y cytunwyd arnynt.

Bydd rhieni/gofalwyr yn cael cyfle i gwblhau cais ar-lein a gallant fynegi hyd at dri dewis. Mae'r Awdurdod Lleol yn gweithredu cynllun dewis cyfartal, sy'n golygu y caiff pob dewis eu hystyried yn gyfartal yn unol â meini prawf yr Awdurdod Lleol ar gyfer pan fo mwy o geisiadau nag o leoedd ar gael, ac nid ar sail y drefn y cânt eu rhestru ar y ffurflen gais.

15.1 DALGYLCHOEDD

Dalgylchoedd

Nid oes unrhyw gynigion i ddiwygio dalgylch Ysgol Gymraeg Y Fenni o ganlyniad i'r cynigion hyn. Mae dalgylchoedd cytunedig Ysgol Gymraeg Y Fenni, Ysgol Gymraeg Y Ffin ac Ysgol Gymraeg Trefynwy i'w gweld o dan Atodiad 1.

16. CLUDIANT CARTREF I'R YSGOL

Ni ddisgwylir i'r cynigion a amlinellir yn y ddogfen hon gael effaith ar drefniadau cludiant o'r cartref i'r ysgol. Bydd cludiant o'r cartref i'r ysgol yn cael ei ddarparu i Ysgol Gymraeg Y Fenni yn unol â'r polisi presennol, sy'n nodi y bydd disgyblion sy'n mynychu eu hysgol gynradd agosaf neu ddalgylch ac sy'n byw mwy na 1.5 milltir i ffwrdd yn gymwys.

Gellir dod o hyd i ragor o fanylion am y polisi cludiant o'r cartref i'r ysgol ar y ddolen ganlynol:

https://www.monmouthshire.gov.uk/cy/bysiau-ysgol

17. GWYBODAETH ARALL

Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth a diweddariadau rheolaidd ar y cynnig hwn ar y dudalen ganlynol:

https://www.monmouthshire.gov.uk/cy/ad-drefnu-ysgolion/

Bydd cwestiynau cyffredin yn cael eu llwytho i fyny yn wythnosol a'u rhoi ar wefan Cyngor Sir Fynwy.

18. ATODIAD 1 – DALGYLCHOEDD CYTUNEDIG

19. ATODIAD 2 – ADRODDIADAU ESTYN

Ysgol Gynradd Cantref

Dyddiad yr Arolygiad	Argymhellion	Arolygiad Dilynol
2023	A1 Sicrhau bod y cwricwlwm yn ystyrlon i bob disgybl ac yn adeiladu'n systematig ac yn gydlynol ar draws yr ysgol. A2 Sicrhau bod disgyblion yn cael cyfleoedd rheolaidd i wella eu gwaith eu hunain.	Na

Mae Ysgol Gynradd Cantref wedi derbyn y lefel isaf o gefnogaeth dros y pum mlynedd diwethaf. Mae wedi cynnal safonau ar draws yr ysgol dros y naw mlynedd diwethaf.

Ysgol Gynradd Gilwern

Dyddiad yr Arolygiad	Argymhellion	Arolygiad Dilynol
2022	A1 Gwella addysgu, yn enwedig ar gyfer disgyblion o Flwyddyn 3 i Flwyddyn 6 A2 Gwella sgiliau darllen ac ysgrifennu disgyblion, yn enwedig o Flwyddyn 3 i Flwyddyn 6 A3 Gwella prosesau i fonitro a gwerthuso effeithiolrwydd addysgu. A4 Mynd i'r afael â'r mater diogelwch safle a nodwyd yn ystod yr arolygiad	Na

Mae Ysgol Gynradd Gilwern wedi derbyn lefel uwch o gefnogaeth dros y flwyddyn ddiwethaf ac o ganlyniad i'r cynnydd a wnaed i fynd i'r afael â'r pedwar argymhelliad o'r arolygiad Estyn diwethaf, nid yw angen gwaith dilynol gan Estyn bellach.

Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr

Dyddiad yr Arolygiad	Argymhellion	Arolygiad Dilynol
2023	A1 Gwella prosesau hunanwerthuso ar draws y ffederasiwn. A2 Sicrhau bod yr addysgu'n gyson dda ar draws ffederasiwn ysgolion. A3 Gwella darpariaeth i gefnogi disgyblion i ddod yn ddysgwyr annibynnol. A4 Gwella sgiliau llafaredd Cymraeg disgyblion.	Na

Mae Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr wedi derbyn y lefel isaf o gefnogaeth dros y pum mlynedd diwethaf. Llwyddodd yr ysgol i ymuno gydag Ysgol Gynradd Llanfihangel Crucornau mewn ffederasiwn ym mis Medi 2018.

Ysgol Gynradd Llanfihangel Crucornau

Dyddiad yr Arolygiad	Argymhellion	Arolygiad Dilynol
2023	A1 Gwella prosesau hunanwerthuso ar draws y ffederasiwn. A2 Sicrhau bod yr addysgu'n gyson dda ar draws ffederasiwn ysgolion. A3 Gwella darpariaeth i gefnogi disgyblion i ddod yn ddysgwyr annibynnol. A4 Gwella sgiliau llafaredd Cymraeg disgyblion.	Na

Mae Llanfihangel Crucornau wedi derbyn y lefel isaf o gefnogaeth dros y pum mlynedd diwethaf. Llwyddodd yr ysgol i ymuno gydag Ysgol Gynradd Llan-ffwyst Fawr mewn ffederasiwn ym mis Medi 2018.

Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Ein Harglwyddes a Sant Mihangel

Dyddiad yr Arolygiad	Deilliannau	Y Ddarpariaeth	Arweinyddiaeth a Rheolaeth	Perfformiad Cyffredinol		Arolygiad Dilynol
				Perfformiad	Rhagolygon ar gyfer Gwella	
2016	Boddhaol	Digonol	Digonol	Digonol	Digonol	Monitro gan Estyn

Yn y categori cenedlaethol diweddaraf ar gyfer ysgolion ledled Cymru, mae Ysgol Gynradd Gatholig Ein Harglwyddes a Sant Mihangel mewn categori cymorth cyfyngedig am yr ail flwyddyn yn olynol ac mae'n welliant o lefel uwch o gefnogaeth yn 2017/18, sy'n nodi bod angen llai o gymorth ar yr ysgol i wella safonau ymhellach. Fe wnaeth Estyn dynnu'r ysgol o'r rhestr o ysgolion oedd angen eu monitro yn 2017.

Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Llandeilo Bertholau

Dyddiad yr Arolygiad	Deilliannau	Y Ddarpariaeth	Arweinyddiaeth a Rheolaeth	Perfformiad Cyffredinol		Arolygiad Dilynol
				Perfformiad	Rhagolygon ar gyfer Gwella	
2016	Digonol	Digonol	Digonol	Digonol	Digonol	Monitro gan Estyn

Mae Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Llandeilo Bertholau wedi derbyn lefel uwch o gefnogaeth dros y tair blynedd diwethaf. Fe wnaeth Estyn dynnu'r ysgol o'r rhestr o ysgolion oedd angen eu monitro yn 2018.

Ysgol Gymraeg Y Fenni

Dyddiad yr Arolygiad	**Deilliannau**	**Y Ddarpariaeth**	**Arweinyddiaeth a Rheolaeth**	**Perfformiad Cyffredinol**		**Arolygiad Dilynol**
				Perfformiad	Rhagolygon ar gyfer Gwella	
2017	Boddhaol	Boddhaol	Boddhaol	Boddhaol	Boddhaol	Na

Gwahoddodd Estyn yr ysgol i gyflwyno Achos Ymarfer Rhagorol yn dilyn yr arolygiad yn 2017. Yn y categori cenedlaethol diweddaraf ar gyfer ysgolion ledled Cymru, mae Ysgol Gymraeg Y Fenni yn parhau i dderbyn lefel isel o gefnogaeth.

Fframwaith Arolygu Newydd (Medi 2017 ymlaen)

Ysgol Gynradd Goetre Fawr

Dyddiad yr Arolygiad	**Deilliannau**	**Y Ddarpariaeth**	**Arweinyddiaeth a Rheolaeth**	**Perfformiad Cyffredinol**		**Arolygiad Dilynol**
				Perfformiad	Rhagolygon ar gyfer Gwella	
2019	Boddhaol	Boddhaol	Boddhaol	Boddhaol	Digonol	Na

Mae lefel y gefnogaeth yn Ysgol Gynradd Goetre Fawr wedi bod yn isel yn ystod y pum mlynedd diwethaf. Fe wnaeth Estyn dynnu'r ysgol o'r rhestr o ysgolion oedd angen eu monitro yn 2020.

Mae newidiadau i adroddiadau perfformiad ysgolion yn golygu na allwn ddarparu gwybodaeth am berfformiad academaidd ysgolion unigol. Mae hyn yn cynnwys canlyniadau asesiadau athrawon ac arholiadau allanol.

20. ATODIAD 3 – RHESTR O YMGYNGOREION

- Rhieni, gofalwyr/gwarcheidwaid ac aelodau staff ysgolion y mae'r cynnig yn effeithio arnynt
- Corff llywodraethu unrhyw ysgol y mae'r cynnig yn effeithio arnynt
- Disgyblion/Cynghorau Disgyblion o ysgolion y mae'r cynnig yn effeithio'n uniongyrchol arnynt
- Penaethiaid ysgolion y mae'r cynnig yn effeithio arnynt
- Gweinidogion Cymru
- Holl Gynghorau Tref a Chymuned Cyngor Sir Fynwy
- Pob Aelod o'r Senedd sy'n cynrychioli ardal Cyngor Sir Fynwy a wasanaethir gan yr ysgol
- Pob Aelod Seneddol sy'n cynrychioli ardal Cyngor Sir Fynwy
- Holl lyfrgelloedd Cyngor Sir Fynwy
- Cyfarwyddwyr Addysg yr holl Awdurdodau Lleol cyfagos – Blaenau Gwent, Casnewydd, Powys, Torfaen, Swydd Henffordd, Swydd Gaerloyw
- Gwasanaeth Ieuenctid Cyngor Sir Fynwy
- CMGG
- Cymdeithas Llywodraethwyr Sir Fynwy
- Undebau Llafur Addysgu
- Undebau Llafur Staff Cynorthwyol
- Comisiynydd y Gymraeg
- Gweinidogion Cymru
- ESTYN
- RHAG
- Mudiad Meithrin
- Cyfarwyddwr Addysg yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol yr Eglwys yng Nghymru,
- Cyfarwyddwr Addysg yr Ymddiriedolaeth Esgobaeth Gatholig Rufeinig
- Consortiwm De-ddwyrain Cymru
- Gwasanaeth Cyflawni Addysg De Ddwyrain Cymru
- Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gwent
- Partneriaeth y Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant
- Fforwm y Gymraeg mewn Addysg

monmouthshire
sir fynwy

CYNNIG - *adleoli ac ehangu capasiti Ysgol Gymraeg Y Fenni*

EICH BARN

Hoffem gael eich barn ar y cynnig uchod. Cwblhewch y pro-fforma hwn a'i dychwelyd i'r cyfeiriad ar y gwaelod, fel arall gellir ei drosglwyddo yn y digwyddiad ymgynghori, neu mae pro-fforma ymateb ar-lein ar gael yn monmouthshire.gov.uk/cy/ad-drefnu-ysgolion/

Uned Mynediad, Cyngor Sir Fynwy, Neuadd y Sir, Rhadyr, Brynbuga, NP15 1GA neu e-bostiwch strategicreview@monmouthshire.gov.uk.

Ticiwch y blwch os hoffech gael eich hysbysu o gyhoeddi adroddiad yr ymgynghoriad

☐